

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

2026 йил — МАҲАЛЛАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЖАМИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: info@xs.uz • 2026 йил 15 апрель, № 74 (9245)

Чоршанба Сайтимига Утиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ ВА УРБАНИЗАЦИЯ:

БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ГАРОВИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 14 апрель куни уй-жой қурилиши ва урбанизация соҳасида амалга оширилаётган ишлар, мавжуд муаммолар ҳамда келгусидаги устувор вазифалар юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Тадбирда жойлардаги студиялардан видеоалоқа орқали 500 дан зиёд тадбиркор, қурувчи, лойиҳачи, архитектор ва шаҳар-созлар иштирок этди.

Давлатимиз раҳбари барча тармоқ ва ҳудудларда юқори иқтисодий ўсиш бўйича белги-ланган катта марраларга эришишда қурилиш соҳаси алоҳида ўрин тутганини таъкидлади. Таҳлилларга кўра, қурилиш киритилган ҳар 1 доллар иқтисодиётга 2-3 долларлик самара келтиради, соҳада яратилган битта иш ўрни эса бошқа тармоқларда яна 5 тагача иш ўрни пайдо бўлишига хизмат қилади.

Сўнгги тўққиз йилда мамлакатимизда қарийб 10 мингта янги қурилиш корхонаси иш бошлади. Айланмаси 1 триллион сўмдан ошган 20 та, 100 миллиард сўмдан юқори кўрсаткичга чиққан 365 та йирик компания шаклланди. Лойиҳа ташкилотлари сони 2 мингдан ошиб, уларнинг 650 дан зиёди халқаро сертификат олди.

Шу даврда қурилиш соҳасида руҳат бериш босқичлари 3 қарра, мuddатлар 4 қарра қисқартирилди. 420 та шаҳарсозлик норма ҳамда қоидалари бирлаштирилиб, эскилари бекор қилинди

ва 140 та янги норма ва қоида тасдиқланди.

Натижада ўтган йиллар мобайнида 210 миллион квадрат метр бино-иншоот, 647 минг хонадонли 15 мингдан ортиқ кўп қаватли уй-жойлар барпо этилди. Қурилиш ишларининг ҳажми 2016 йилдаги 30 триллион сўмдан ўтган йили 314 триллион сўмга етди. Бугун қурилиш, қурилиш материаллари ва уларга ёндаш соҳаларда 3,5 миллион аҳоли банд.

Таъкидланганидек, тадбиркорлик учун ҳар йили 6,5 минг гектар ер, 600 минг квадрат метр бино-иншоотлар савдога чиқарилмоқда, кичик ва ўрта бизнес учун 140 триллион сўм ресурс ажратилмоқда. Лекин ер ва кредит каби асосий масалалар ҳал этилган бўлса-да, тадбиркорлар қурилишни бошлаш босқичида ҳалигача турли тўсиқларга дуч келмоқда, бу жараёнлар оилаб-йиллаб чўзилмоқда.

Йиғилишда урбанизация масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Ҳозирги кунда юртимиз аҳолиси 38 миллиондан ошиб, урбанизация даражаси 51 фоизга етган, қарийб 20 миллион нафар аҳоли шаҳарларда яшамоқда. Давлатимиз раҳбари урбанизация даражасининг ҳар 1 фоиз-

га ўсиши иқтисодиётга камида 1 фоиз қўшимча ўсиш олиб келишини, инвестиция оқими, бизнес ва стартаплар фаоллиги, меҳнат унумдорлиги шунга мутаносиб равишда ортишини таъкидлади. Шу боис республикада урбанизацияни барқарор ривожлантириш бўйича ягона ёндашув бўлиши шартлиги кўрсатиб ўтилди.

Қайд этилганидек, бош режаларни ишлаб чиқиш учун бюджетдан йилга 200 — 250 миллиард сўм ажратилмоқда. Мазкур маблағлар, аввало, бош режаси йўқ ёки эскирган ҳудудларга йўналтирилиши лозим. Айни пайтда кичик шаҳар ва шаҳарчаларда ҳам йирик лойиҳаларни амалга ошириш истагида бўлган тадбиркорлар кўп, ammo шаҳарсозлик ҳужжатлари йўқлиги туфайли уларнинг ишлари тўхтаб қолмоқда.

Виложат ҳоқимлари ва Урбанизация қўмитасига жорий йилнинг ўзида бюджет маблағлари ҳисобидан 6 та шаҳар ва 44 та шаҳарча бўйича бош режаларни, 104 та қишлоқ бўйича мастер-режаларни яқунлаш, бундан ташқари, ташаббускор тадбиркорлар билан бирга яна 50 та аҳоли пункти учун шаҳарсозлик ҳужжатларини ишлаб чиқишни бошлаш топширилди. ➡ 2

НЕФТЬ-ГАЗ ТАРМОҒИДА МОЛИЯВИЙ-ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИК ЯНАДА ОШИРИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёевга нефть-газ тармоғида барқарор ишлаб чиқариш кўрсаткичларини таъминлаш ва молиявий-иқтисодий самарадорлиқни ошириш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар юзасидан ҳисобот берилди.

“Ўзбекнефтегаз” акциядорлик жамияти тизимида жорий йилнинг биринчи чораги яқунлари, иккинчи чорадаги асосий вазифалар, ишлаб чиқариш ҳамда молиявий кўрсаткичлар динамикаси кўриб чиқилди.

Тармоқда қазиб чиқариш ҳажмларини барқарорлаштириш, мавжуд йўқотишларни қоплаш, қудуқларни ишга тушириш, таъмирлаш ва технологик тадбирлар изчиллик билан олиб борилмоқда. Шу билан бирга, ҳаражатларни мақбуллаштириш, дебитор қарздорликни қисқартириш, ресурслардан самарали фойдаланиш ҳамда айрим йўналишларда бозор механизмларини такомиллаштириш бўйича ишланмоқда.

Қудуқлар самарадорлигини ошириш ва қазиб чиқаришга замонавий технологияларни жорий қилиш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Бу борада халқаро компаниялар билан ҳамкорликда бир қатор технологик ечимлар ўрганилаётгани ва уларни босқич-ма-босқич амалиётга киритиш кўзда тутилаётгани таъкидланди.

Геология-қидирув ишларини кенгайтириш, янги истиқболли майдонларни аниқлаш ва уларни ўзлаштириш бўйича олиб бори-

лаётган ишлар ҳақида ҳам ахборот берилди.

Жумладан, “2D” ва “3D” сейсмика-қидирув тадқиқотлари кўламини ошириш, янги майдонларда бургилаш ишларини бошлаш, бургилаш дастурларини халқаро талаблар асосида ташкил этиш, шунингдек, супервайзинг, геологик-гидродинамик моделлаштириш ва лойиҳалаштириш жараёнларини янада такомиллаштириш чоралари қўрилмоқда. Қайд этилганидек, жорий йилда бир қатор янги майдонларда иш бошланган бўлиб, навбатдаги босқичларда бу ишлар янада кенгайтирилади.

Ўрта мuddатли дастурлар доирасида қийин ўзлаштириладиган захираларда ишлаш, чуқур ва мураккаб қудуқларни бургилашда илгор хорижий тажрибани жалб этиш муҳимлиги таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари нефть-газ тармоғида ишлаб чиқариш барқарорлигини таъминлаш, мавжуд қувватлардан унумли фойдаланиш, геология-қидирув, бургилаш ва таъмирлаш ишларини тизимли асосда ташкил этиш, молиявий интизомни мустаҳкамлаш юзасидан тегишли топшириқлар берди.

Ў.А.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев номига Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаевдан мактуб келди:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийларига

Қадри Шавкат Мирононович! Нафақат Марказий Осиё, балки бутун жаҳон цивилизацияси дурдонаси бўлган қадимий Бухоро шаҳрига амалий ташрифим чоғида кўрсатган алоҳида меҳмондўстлик ва самимият учун Сизга чин дилдан миннатдорлик билдираман.

Ўзбекистон бу бебаҳо бойлиқни асраб-авайлаб, бойитиб, буюк ўтмишни замонавий эҳтиёжлар билан уйғунлаштириб келаётгани мени хайратга солди. Бухоронинг бугунги гўзал қиёфаси Сизнинг Янги Ўзбекистонни барпо этишга қаратилган оқилона ва бунёдкорона сиёсатингиз юксак самарадорлигининг яққол ифодасидир.

Пухта уйланган тадбирларга бой ташрифнинг ўзи, шубҳасиз, фойдали бўлди. Назаримда, Бухородаги бир кунлик музокаралар узоқ мuddатли сиёсий самараси жиҳатидан расмий ташрифдан асло қолишмайди.

Учрашувимиз Қозоғистон ва Ўзбекистон ўртасидаги кўп қиррали алоқаларни янада мустаҳкамлаш учун янги уфқларни очди, давлатларро стратегик ҳамкорликни янги мазмун билан бойитишга хизмат қилди.

Остонага қайтгач, эришилган ва тасдиқланган келишувларни амалга ошириш, шунингдек, мамлакатингизнинг турли соҳалардаги фойдали тажрибасини ҳисобга олиш бўйича аниқ топшириқлар бердим. “Тоза ҳаво” қўшма ташаббусига алоҳида аҳамият бераман.

Ишончим комилки, биз қўйган вазифаларнинг сифатли бажарилиши Қозоғистон — Ўзбекистон стратегик шериклиги ва иттифоқчилигини янги чуққиларга олиб чиқишга хизмат қилади.

Қозоғистон учун катта маданий ва тарихий аҳамиятга эга бўлган архив материалларини тақдим этганингиз учун алоҳида миннатдорлик билдираман. Бу ҳаракат Сизнинг бағрикенглигингиз ва қозоқ халқига бўлган илқ муносабатингиз, қардош мамлакатларимиз тарихини муносиб эътироф этишингиздан далolat беради.

Хурматли Шавкат Мирононович! Сизга ва оилангизга чин қалбимдан сизат-саломатлик ва бахт-саодат, Қозоғистоннинг абадий дўсти, иттифоқчиси ва стратегик шериги бўлган Янги Ўзбекистонни барпо этишда янги муваффақиятлар тилайман.

Хурмат билан,

Қосим-Жомарт ТОҚАЕВ, Қозоғистон Республикаси Президенти

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТ ВА САЊЪАТ ХОДИМЛАРИГА

Қадри дўстлар! Аввало, сиз, азизларни, сизларнинг тим-солингизда бутун санъатсевар халқимизни 15 апрель — Маданият ва санъат соҳаси ходимлари куни билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Ушбу қутлуг айёмда ўзининг бетакорор истеъдоди, билим ва маҳорати билан эл-юртимизга сидқидилдан хизмат қилиб келаётган санъат усталари ва ёш ижрочиларга, барча соҳа ходимларига рағбатлантириш мақсади билан миннатдорлик билдираман.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда барча соҳалар қатори маданият ва санъат тизимини замонавий талаблар асосида ривожлантириш бўйича ҳам кенг қўламли иш-хотлар амалга оширилмоқда. Натижада соҳанинг моддий-техник базаси, кадрлар салоҳияти мустаҳкамланиб, ходимларнинг ижодий меҳнати муносиб рағбатлантирилмоқда. Театр, кино, музей ва маданий тадбирлар, аҳолига кўрсатилаётган хизматлар сифати изчил яхшиланмоқда.

Замонавий бошқарув механизмлари жорий этилиб, давлат-хусусий шериклик асосида янги ижодий лойиҳалар, рақамли технологиялар ва илгор тажрибалар амалиётга татбиқ этилаётгани, маданий контент яратиш қўламини кенгайтириб бораётгани маданият муассасалари фаолиятида самарадорлик ва жозибadorликни янада оширишга хизмат қилмоқда.

Кейинги йилларда юртимизда 2 та те-

атр, 19 та маданият маркази, 16 та музей, 20 та мусика ва санъат мактаби ҳамда ушбу йўналишда 5 та олийгоҳ ташкил этилди, кўплаб муассасалар замонавий жиҳозлар билан таъминланди, 125 та тарихий-маданий мерос объектида уларни асраш ва тиклаш бўйича зарур ишлар амалга оширилди.

Ўтган йили тасвирий ва амалий санъат соҳасини янада ривожлантириш бўйича алоҳида қарор қабул қилдик. Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Миллий музейи биноси қурилиши бошланди. Жорий йилда эса Марказий кўرғазмалар зали, Бадиий кўрғазмалар дирекцияси фондининг биноси, Павел Беньков номидаги рассомлик мактабида қурилиш ва таъмирлаш ишлари олиб борилди, соҳа ходимларини қўллаб-қувватлаш бўйича зарур чоралар қўрилди.

Яна бир муҳим жараён — ўзбек маданий дипломатияси изчил ривожланмоқда. Ну-фузали халқаро форумлар, танловлар, фестиваллар ҳамда маданий кунлари мунтазам ўтказиб келинмоқда. Хусусан, ўтган йили Самарқанд шаҳрида ЮНЕСКО Бош конференциясининг сессияси, Бухорода Биринчи халқаро замонавий санъат биеналеси, Нукусда Орол маданияти саммити, Хоразмда Туркий дунё маданияти форуми, Тошкентда эса Марказий Осиё ва Озарбайжон маданият вазирларининг биринчи учрашуви юқори савияда ташкил этилди.

Энг муҳими, Ватанимизнинг санъат со-

ҳасида халқаро жараёнлардаги иштироки кенгайиб, нуфузи ортиб бормоқда.

Ўзбекистонлик санъаткорларнинг Европадаги нуфузли маданият масканларидаги чиқишлари хорижий санъат муҳлисларида катта қизиқиш уйғотмоқда. Бу ҳақда сўз юритганда, Австриянинг Зальцбург шаҳридаги “Grosses Festspielhaus” сахнасида Ўзбекистон Миллий эстрада театри томонидан “Лазги. Муҳаббат ва қалб рақси” балети намойиш этилганини таъкидлаш лозим.

Шу йил 9 апрелда яна бир йирик санъат маскани — “Musikverein” сахнасида Соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг 690 йиллик таваллуд санасига бағишланган мусикали опера асарининг тақдимоти ўтказилди.

Миллий кино санъатимизни ривожлантириш, хусусан, “Тирик тарих” туркумида гоаявий ва бадиий юксак асарлар яратиш борасидаги ишлар дастлабки натижаларни бермоқда. Ўтган йили давлат бююртмаси асосида 123 та кинофильм тайёрланиб, томошабинлар эътиборига ҳавола этилди.

Ўтган йилнинг ўзида соҳада узоқ йиллардан буён меҳнат қилиб келаётган 35 нафар ходим уй-жой билан таъминланди. Маданият муассасалари ходимлари иш ҳақи ўртача 35 фоизга оширилди. Драматурглар учун Маҳмуджўза Бехбудий, ёш режиссёрлар учун Баҳодир Ўйлушов, ёш хонандалар учун Ботир Зокиров номидаги мукофотлар ҳамда маҳаллий ва хорижий ижодкорлар учун “Келажақ мероси” халқаро мукофоти тақдим этиб келинмоқда.

Муҳтарам ватандошлар!

Бугунги кунда маданият ва санъат соҳасини маънавий тарбия воситаси ва креатив иқтисодиётнинг муҳим тармоғи сифатида ривожлантириш, ижодий индустрияни қўллаб-қувватлаш, маданий хизматлар бозорини тараққий эттириш, санъат махсулотлари экспортини кенгайтириш долзарб вазифа бўлиб қолмоқда. Янги ташкил этилаётган Креатив индустрия парки айни шу мақсадларга хизмат қилади. Биз бу борада катта марра олиб, 2030 йилгача креатив иқтисодиётнинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини 5 фоизга етказамиз.

Албатта, бу улкан режа ва ташаббусларни амалга оширишда сиз, жонқуяр ва фидойи инсонларнинг ўрни беқиёсдир. Сизларнинг билимингиз, тажрибангиз ва ижодий салоҳиятингиз миллий маданиятимизни янги босқичга олиб чиқишга ишончим комил.

Биз бундан буён ҳам соҳани ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ижодий ва техник ходимлар меҳнатини муносиб қадрлашга устувор аҳамият қаратамиз.

Сизларни бугунги касб байрамингиз билан яна бир бор чин дилдан табриклаб, барчангизга мустаҳкам соғлиқ, бахт-саодат, янги ижодий ютуқлар, хонадонларингизга тинчлик ва файзу барака тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти

➡ 3

Қўшма йиғилиш

МУҲОКАМА МАРКАЗИДА — КОРРУПЦИЯНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАСАЛАСИ

Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитаси ҳамда Тошкент шаҳар коррупцияга қарши курашиш бўйича ҳудудий кенгашининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Унда сенаторлар, маҳаллий Кенгашлар депутатлари ва уларнинг доимий комиссиялари вакиллари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, ҳудудий давлат идоралари ва ташкилотлари раҳбарлари, фуқаролик жамияти институтлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Йиғилишда айтилганидек, 2025 йил 5 март куни давлатимиз раҳбарини иштирокида ўтказилган Коррупцияга қарши курашиш бўйича миллий кенгаш йиғилишида мамлакатимизда кри-миноген вазиятни яхшилаш ва коррупцияга қарши курашиш борасида устувор вазифалар белгилаб берилган эди. ➡ 3

Бугунги Сўх: ЯШИЛЛИККА БУРКАНГАН МАСКАН

Сўх — баланд тоғлар, жўшқин сойлар, ям-яшил арчазорларга бой, гоаят хушманзара маскан. Кейинги йилларда туман тобора чирой очиб, янада кўркам қиёфа касб этаётир. Бугун бу заминга келсангиз, нафақат бинолар қад ростлаётганини, балки ҳаёт суръати, одамларнинг кайфияти, келажаққа бўлган ишонч ҳам янгилианиб бораётганини ҳис этасиз.

Президентимиз раислигида туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга бағишлаб ўтказилган йиғилишда ҳам Сўхта ижтимоий-иқтисодий ислохотларни жадаллаштириш, оилалар фаровонлигини таъминлаш, ижтимоий-маънавий муҳитни барқарорлаштириш борасида ечимини кутаётган масалаларга алоҳида эътибор қаратилди.

Илгари Сўх етиб бориш қийин, транспорт ва логистика имкониятлари чекланган, иқтисодий алоқалари заиф ҳудудлардан бири эди. Сўнгги йил-

ларда минтақавий ҳамкорлик ва қатъий сиёсий ирода туфайли бу ҳудудни комплекс ривожлантириш учун янги имкониятлар яратилди. ➡ 4

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ ВА УРБАНИЗАЦИЯ:

БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ГАРОВИ

Йиғилишда бош режа йўқлиги важи билан 2025 йилда ерни хусусийлаштириш бўйича 112 минг арзанинг 14 фоизи рад этилган...

ташкilotлари ҳисобидан молиялаштирилиши аниқ белгилаб берилиши шартлиги кўрсатилди.

Ер ва объектларни иқтисодий фаолиятга жалб этиш бўйича ҳам жиддий камчиликлар қайд этилди. Сўнгги тўрт йилда аукционда сотилган 11,5 минг гектар эрнинг 3 минг гектарида қурилиш бошланмаган.

Шу боис энди хусусийлаштириш дастурига объектларни киритиш, уларни сотиш ва инвестиция самарадорлигини таъминлашда ҳокимлар Давлат активлари агентлиги билан тенг масъул бўлиши белгиланди.

Йиғилишда қурилиш соҳасидаги рўқсат бериш тартиб-таомилларини

соддалаштириш масаласи ҳам муҳокама марказида бўлди. Утган йили қурилиш билан боғлиқ 2 миллион 600 мингдан зиёд аризаларнинг учдан бири рад этилган...

Ҳозирги тизимда аҳоли ва тадбиркорлар аввал лойиҳаларга рўқсат олиш, кейин архитектура-режалаштириш топшириғини ишлаб чиқиш учун алоҳида-алоҳида ариза бериб...

Коммунал тармоқларга улашиш бўйича техник шарт олишда ҳам аҳоли ҳар бир идорага алоҳида мурожаат қилишига тўғри келмоқда.

Сансалорликнинг яна бир сабаби сифатида жойларда шаҳарсозлик кенгашига аъзо 26 та идора ўртасида

ўзаро мулоқот ва ҳамкорлик йўқлиги кўрсатилди. Шу муносабат билан шаҳарсозлик кенгашига Тошкент шаҳри ва вилоят ҳокимларининг ўзи бошчилик қилиши...

Мутасаддиларга уч ой ичида қурилишга рўқсат олишдан тортиб, объектнинг фойдаланишга топширишгача бўлган барча жараёнларни чуқур таҳлил қилиб...

Қурилиш сифати ва назорат масалалари ҳам танқидий муҳокама қилинди. Утган йили қурилиш объектларидея лойиҳачи ва бюротмачи назоратчилари томонидан 42 мингта камчилик...

Шу боис жорий йил 1 июндан бошлаб давлат бюротмачилари фаолияти тўлиқ КРП асосида баҳоланиши, ҳодимлар ойлиги 3 қарра оширилиши белгиланди.

қилинади. Энди техник ёки муаллифлик назоратчиси масъул бўлган объектда қўпол қоидабузарлик аниқланса...

Йиғилишда халқаро молия ташкилотлари иштирокида амалга оширилган инфратузилма лойиҳалари бўйича ҳам алоҳида тўхталиб ўтилди.

Мутасаддилар ва бюротмачи вазирилик-идоралар халқаро молия ташкилотлари билан музокараларда маҳаллий қурувчилар имкониятларини етарлича ҳимоя қилмаётгани...

Аҳолининг уй-жойга бўлган талабини таъминлаш масаласи доимий диққат марказида бўлиши шартлиги таъкидланди.

хонадонни қуриб битказиши шартлиги қайд этилди. Қурилиш давом этаятган массивларни кенгайтириш фақат ўша ҳудуддаги квартираларнинг камида 85 фоизи эгаларига топширилганидан кейин рўқсат этилиши белгиланди.

Умуман, жорий йил ҳудудларда 140 минг хонадонли кўп қаватли уйларни фойдаланишга топшириш зарурлиги таъкидланди.

Соҳа учун кадрлар тайёрлаш ва креатив муҳитни ривожлантириш масалаларига ҳам эътибор қаратилди. Архитектор, лойиҳачи ва урбанистика соҳаси учун биринчи креатив парки Тошкент шаҳрида ташкил қилиш...

Йиғилиш якунида Президентимиз соҳа ва ҳудудлар раҳбарларининг ҳисоботларини тинглади.

Ў.А.

Бугун — Маданият ва санъат ходимлари куни

МИЛЛАТНИНГ МАЪНАВИЙ ҚИЁФАСИ

Ҳар бир миллатнинг ўз маданияти ва санъати унинг халқ сифатидаги қадр-қиммати билан белгилаб берувчи асосий омиллардан биридир.

Бу каби мисолларни кўллаб келтириш мумкин.

ринчи бўлиб бу ерда сиз куйлаясиз. Чунки ҳаммага ҳам рўқсат беришмайди” дегани ҳам миллий санъатимиз кудратини кўрсатади.

замонавий талабар асосида қайта шакллантирилмоқда.

Бундан ташқари, ижодкорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида давлат грантлари ва ижодий лойиҳалар тизими жорий этилди.

Маданият ва санъат соҳасидаги ислохотлар — миллий анъаналарни асраш, халқ оғзаки ижодиётини тарғиб қилиш, қадимий урф-одатларимизни тиклаш ва ривожлантириш борасидаги кўламли ишлар миллий ўзликини аниқлаш ва келажак авлодга етказиш билан бирга жамиятда соғлом маънавий муҳитни шакллантиришга ҳам хизмат қилиши билан муҳим аҳамиятга эга.

Муножаат ЙЎЛЧИЕВА, Олий Мажлис Сенатининг Ёшлар, хотин-қизлар, маданият ва спорт масалалари кўмитаси аъзоси.

Сенаторлар — ҳудудларда

ДАВЛАТ ГРАНТЛАРИ МУАММОЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШГА ЙЎНАЛТИРИЛАДИ

Олий Мажлис Сенати аъзоларининг ҳудудларда ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ўрганиш жараёнида давлат грантлари ва ижодий лойиҳалар тизими жорий этилди.

Ўрганишлар давомида асосий эътибор “маҳалла еттичилиги” вакиллари билан бевосита мулоқот қилишга қаратилди.

Мулоқот давомида Олий Мажлис Сенатининг яқинда бўлиб ўтган 14-ялпи мажлисида қабул қилинган муҳим қонунларнинг мазмуни-моҳияти ҳам маҳаллий Кенгаш депутатлари ва кенг жамоатчиликка тушунтирилди.

Шунингдек, 13-14 апрель кунлари Олий Мажлис ҳузуридаги Фуқаролик жамияти институтлари кўллаб-қувватлаш жамоат фонди маблағларини бошқариш бўйича Парламент комиссияси аъзолари томонидан Наманган вилоятининг қатор туманларида ижтимоий муаммоларни ўрганиш ишлари амалга оширилди.

У “Фуқаролик жамияти институтларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармон ижроси доирасида ташкил этилди.

Комиссия аъзоси, сенатор Одилжон Маматқаримов ҳамда Жамоат фонди ходимларидан иборат ишчи гуруҳ томонидан Янги-қўрғон, Чортоқ, Уйчи, Учқўрғон ва Норин туманларида ўрганишлар олиб борилиб, ҳудудлардаги мавжуд муаммолар, аҳолини қийнаётган долзарб масалалар ҳамда ижтимоий соҳадаги камчиликлар атрофида таҳлил қилинди.

Ўрганишлар давомида аниқланган муаммоларни тизимли ҳал этиш, фуқаролик жамияти институтлари фаолиятини янада қўллаб-қувватлаш, уларнинг таъминоти рағбатлантириш ҳамда самарали лойиҳаларни давлат грантлари ва давлат ижтимоий бюротмалари орқали молиялаштириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Олий Мажлис ҳузуридаги Парламент комиссияси аъзолари Жиззах вилоятининг қатор туманларида ижтимоий масалаларни “Фуқаролик жамияти институтлари”ни давлат томонидан қўллаб-

«Халқ сўзи».

МУЛОҚОТ МАВЗУСИ — ГЕНДЕР ТЕНГЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ

вице-президенти Мона Фанем Ал Марри билан онлайн шаклда мулоқот ўтказди.

Олий Мажлис Сенатининг Ёшлар, хотин-қизлар, маданият ва спорт масалалари кўмитаси раиси Орзигул Қозихонова Бирлашган Араб Амирликлари Гендер мувозанати кенгаши

Ҳамкорлик

Учрашувда БАА Гендер масалалари бўйича илгор тажрибалар маркази билан ҳамкорликда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий фаоллигини ошириш, гендер тенглигини таъминлаш ҳамда бу борадаги илгор халқаро тажрибаларни ўрганиш масалалари муҳокама қилинди.

Таъкидланганидек, 2022 йил сентябрь ойида Жаҳон банки билан ҳамкорликда БАА Гендер мувозанати кенгаши томонидан Гендер масалалари бўйича илгор тажрибалар маркази ташкил этилган.

«Халқ сўзи».

СЕНАТ ВА МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАР ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ АЛОҚАЛАРИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Олий Мажлис Сенати томонидан маҳаллий Кенгашлар доимий комиссиялари аъзоларининг билим ва кўникмаларини ошириш, қонунчиликдаги янгиликлар билан таништириш ҳамда ўзаро ҳамкорликни мустақамлаш мақсадида семинарлар ташкил этилмоқда.

лий Кенгашларнинг ўзаро ҳамкорлигини ривожлантириш ҳамда ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётига оид долзарб масалаларда маҳаллий вакиллик органларининг иштирокини ошириш бўйича муҳокама қилинмоқда.

Бундан ташқари, амалиётчилик қонунчилиги жараёнига маҳаллий Кенгашлар депутатларини жалб этиш, уларнинг фикр-мулоҳазаларини инобатга олиш ҳамда қабул қилинаётган қонунларда ҳудудий хусусият ва имкониятларни акс эттириш бўйича кўникмаларга эга бўлади.

«Халқ сўзи».

Семинар

13 — 15 апрель кунлари уюштирилган бундай тадбирларда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгаши доимий комиссиялари раҳбарлари Сенат кўмиталарида амалиёт ўташаётди.

Мазкур амалиёт давомида тадбир қатнашчилари Сенат кўмиталари ҳамда марказ фаолияти билан танишади.

МУҲОКАМА МАРКАЗИДА – КОРРУПЦИЯНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАСАЛАСИ

Шунингдек, 2025 йил 26 декабрь куни Президентимиз Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасида ҳам ушбу масалага алоҳида урғу бериб, коррупция давлат тараққиётига тўсиқ бўладиган, адолат ва қонун устуворлигини издан чиқарадиган жиддий таҳдид эканлиги, 2026 йилда бу иллатга қарши курашиш бўйича “фавқулодда ҳолат” эълон қилинишини таъкидлади.

Мазкур вазифалардан келиб чиқиб, қўшма мажлисда Тошкент шаҳрида коррупциянинг олдини олиш, бозорларда олиб борилаётган рақамлаштириш ишлари, қурилиш соҳасида коррупцияга қарши курашиш, “яширин иқтисодиёт”ни қисқартириш, ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни ошириш ҳамда бошқа долзарб масалалар муҳокама қилинди.

Хусусан, Тошкент шаҳар “Муниципал активларни бошқариш маркази” давлат унитар корхонаси, Тошкент шаҳар Қурилиш бош бошқармаси, Тошкент шаҳар суди, Адлия бошқармаси, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик бошқармаси, Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти Тошкент шаҳар бошқармаси, Ўзбекистон нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси Тошкент шаҳар ҳудудий бўлими раҳбарларининг ахборотлари аштилди.

Амалга оширилган ижобий ишлар билан биргаликда йўл қўйилган камчиликлар кўрсатиб ўтилиб, давлат органлари ва ташкилотларига келгусида амалга оширилиши лозим бўлган ишлар юзасидан тегишли вазифа ҳамда тавсиялар берилди. Муҳокама якунида тегишли қарорлар қабул қилинди.

«Халқ сўзи».

ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Президентимиз куни кеча тадбиркорлик субъектларига нисбатан молиявий жаримларни қўллаш тартибини янада либераллаштириш, шунингдек, суд назорати самардорлигини оширишга қaratилган тақдирлар тақдироти билан танишиб, амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларни белгилаб берди.

Муносабат

Билдирилган тақдирлар, аввало, тадбиркорлар учун ортиқча бюрократик тўсиқларни қисқартириш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоялашга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир. Айниқса, жаримларнинг катта қисми суддан ташқари тартибда қўллашга қарши ҳисобга олинса, суд назоратини кучайтириш орқали адолат ва шаффофликни таъминлаш долзарб вазифа экани яққол намоён бўлади.

Тақдир қилинаётган янги тартиб, яъни бир ой ичида жаримнинг 50 фоизини тўлаш орқали қолган қисмидан озод бўлиш амалиёти тадбиркорлар учун молиявий юкни енгиллаштиради, шу билан бирга, ихтиёрий равишда мажбуриятларни бажариш маданиятини шакллантиради. Бу эса давлат ва бизнес ўртасидаги ишончли мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Шунингдек, жаримани бўлиб-бўлиб тўлаш имкониятини яратилиши кичик ва ўрта бизнес субъектларини қўллаб-қувватлашда муҳим аҳамият касб этади. Бу орқали тадбиркорлар фаолиятини тўхтатмасдан, молиявий мажбуриятларини босқичма-босқич бажариш имконига эга бўлади.

Яна бир муҳим жиҳат — қарорлар устидан суд орқали шикоят қилингандан ўн икки кун ичида қайтариш механизмининг жорий этилиши. Бу норма давлат органлари масъулиятини оширади ва асоссиз қарорлар қабул қилиниши эҳтимолини камайтиради.

Рақамлаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилган ҳам таҳсинга лойиқ. Ягона электрон реестр, рақамли имзо орқали қарорларни тасдиқлаш ва онлайн шикоят бериш имконияти — буларнинг бarchаси инсон омилини камайтириш, коррупция хавфларини қисқартириш ҳамда жараёнларнинг очилгини таъминлашга хизмат қилади.

“Ҳуқуқий таъсир чоралари тўғрисида”ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш масаласи аҳулни кунда долзарб бўлганга эга. Чунки ушбу ҳужжат орқали ягона ёндашувни жорий этиш, таъсир чораларининг турлари, қўллаш асослари ва тартибини аниқ белгилаб бериш ҳуқуқий аниқлиқни таъминлашга хизмат қилади.

Албатта, мазкур чоратадбирлар тадбиркорлик фаолиятини янада эркинлаштириш, давлат бошқарувида адолатли ва шаффоф тизимни шакллантириш, энг муҳими эса иқтисодий ўсишни рағбатлантиришда муҳим ўрин тутаяди. Zero, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш, уларни қонунга риоя этган ҳолда фаолият юритишга рағбатлантириш, жарима қўллаш амалиётида адолат ва шаффофликни таъминлаш энг муҳим вазифалардандир.

Фарҳод ЗАЙНИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Тадбиркорлик, рақобатни ривожлантириш ва саноат масалалари қўмитаси раиси ўринбосари.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ, АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК ВА РАҚАМЛИ ЁНДАШУВ

Коррупцияга оид жиноятлар учун жазо чоралари кучайтирилмоқда

Дастлаб депутатлар коррупцияга қарши курашиш чораларини кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда кўриб чиқди.

Ушбу ҳужжат билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига коррупцияга оид жиноятлар учун жавобгарлик ва жазо чораларини такомиллаштиришга қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, ёшларда коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантиришни ёшларга оид давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири сифатида белгилаш тақдир қилинди. Хусусан, Жиноят кодексининг саккизинчи бўлими коррупцияга оид жиноятлар атамаси билан тўлдирilib, у билан 19 турдаги жиноий қилмишлар коррупцияга оид жиноятлар ҳисобланиши белгиламоқда.

Коррупция ҳақида хабар берган шахсларни рағбатлантириш ва ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий қарорларини кучайтириш мақсадида “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Қонунда коррупцияга оид жиноят тўғрисида асосли хабар берган шахсга нисбатан Коррупцияга қарши курашиш агентлигини олдиндан хабардор этмаган ҳолда, интизомий жазо чораларини қўллашга йўл қўйилмаслиги кўзда тутилмоқда.

Жиноят кодексини янада яқинлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож этганлик, фирибгарлик учун ҳукм қилинган ва жиноят туфайли етказилган зарарнинг ўрнини тўлиқ қопламаган шахс жазодан муддатидан илгари шартли равишда озод этилмаслигини назарда тутувчи норма билан тўлдирilib.

Худди шундай қоида такроран ёки хавфли рецидивист томонидан ёхуд жуда кўп миқдорда пора олиш, пора бериш, пора олиш-беришда воситачилик учун ҳукм қилинган шахсларга нисбатан ҳам таъбиқ этилиши белгилаяпти.

Ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-торож этиш ва фирибгарлик ҳаракатларини мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан ёки хизмат мавқеидан фойдаланиб содир этиш жинояти учун ҳам жавобгарлик чоралари оғирлаштирилмоқда.

Моддама-модда муҳокамадан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

Аҳолини суғурта ҳақида хабардор қилиш имкониятлари кенгаймоқда

Депутатлар тадбиркорлар ва аҳолининг суғурта бозорига бўлган ишонччини ошириш ҳамда суғурта хизматларини кенг омма-лаштиришга қаратилган қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда моддама-модда кўриб чиқди.

Ушбу қонун лойиҳаси билан “Реклама тўғрисида”ги Қонунга суғурта саводхонлигини оширишга қаратилган ахборотни ижтимоий ахборот этиб белгилаш назарда тутилмоқда. Ваколатли давлат органлари ижтимоий ахборотнинг реклама берувчилари сифатида белгиламоқда.

Қонун лойиҳаси куйи палатанинг шу йил 31 март куни бўлиб ўтган мажлисида биринчи ўқишда қабул қилиниб, унинг иккинчи ўқишга тайёрланган таҳрири юзасидан айрим эътирозлар билдирилган эди.

Ўтган даврда қўмита томонидан юридик техника талабларидан келиб чиқиб, қонунга тақдир этилган айрим ўзгартиришлар лойиҳа моддалари мазмунига таъсир қилишини инобатга олган ҳолда, ташаббускор қиритган таърир мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Жавлон АБДУЛЛАЕВ, Инновацион ривожланиш ва ахборот технологиялари масалалари қўмитаси раиси ўринбосари:

— Мазкур қонун лойиҳаси бугунги кунда долзарб аҳамиятга эга бўлиб, энг аввало, одамларни суғурта шартлари, суғуртадан фойдаланиш усуллари ҳақида очик ва кенг-роқ ахборот олишини таъминлайди. Аҳоли орасида суғурта маданиятини оширади.

Муҳокамадан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан иккинчи ўқишда қабул қилинди.

Судьялар ҳамжамияти органларининг ҳуқуқий асослари белгиланмоқда

Мажлисида суд ҳокимияти мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган “Судьялар ҳамжамияти органлари тўғрисида”ги қонун лойиҳаси биринчи ўқишда муҳокама қилинди.

Мамлакатимизда суд тизими босқичма-босқич ислоҳ этиб борилаётган бугунги кунда жамиятда адолатни таъминлаш, судда эса адолатли қарорларни қабул қилишга эришиш муҳимдир.

Ҳозирда судьялар ҳамжамияти органлари суд мустақиллигини қарорлаштириш, судьялар корпусини шакллантириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда судьяликка номзодларни танлашда муҳим ўрин эгалламоқда.

Тахлиллар улар фаолиятида айрим ноаниқликлар мавжудлигини кўрсатади. Шундан келиб чиқиб, судьялар ҳамжамияти органлари фаолиятини такомиллаштириш мақсадида “Судьялар ҳамжамияти органлари тўғрисида” янги қонун қабул қилинмоқда. Яъни тақдир этилаётган қонун лойиҳаси билан судьялар ҳамжамияти органларининг турлари, уларнинг ҳуқуқий мақоми, вазифа ва функциялари аниқ белгилаб қўйилмоқда. Судьялар малака ҳайъати таркибига жамоатчилик асосида таърибли суд фахрийларини жалб қилиш имконияти яратилмоқда.

Судьяларнинг малака даражаларини бериш, интизомий ишларни кўриб чиқиш ҳамда ваколатларни тўхтатиш ва тугатиш тартиблари ҳам ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда.

Даврон АРИПОВ, Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси аъзоси:

— Судьялар ҳамжамияти органларининг ҳуқуқий асослари белгилаши орқали суд ҳокимияти мустақиллиги конституциявий принциплари риоя этилиши таъминлашга, суд ҳокимиятининг нуфузини мустаҳкамлашга, судьяларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя этиш тизимини янада такомиллаштиришга эришилади. Бу, биринчидан, шахснинг одил судловга бўлган ҳуқуқлари янада мустаҳкамлашига ҳамда одил судлов сифати ва самардорлигини юксалтиришга хизмат қилади.

Мажлисида қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда қабул қилинди.

Тинчлик ва осойишталикни таъминлаш, жиноятчиликка қарши курашиш механизмлари кучайтирилади

Мажлисида уюшган ва жамоат жойларидаги жиноятчиликка қарши курашиш механизмларини кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Ҳужжат сўнгги йилларда мамлакатда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларнинг мантиқий даражаси ҳисобланади. Хусусан, жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва маҳалларда жиноятчиликнинг барвақт олдини олиш борасида тизимли ишлар олиб бориламоқда.

Шу билан бирга, тахлиллар жиноий мақсади йўлида уюшмалар ташкил этилиши, уларнинг молиявий таъминланиши жамоат ҳавфсизлигига жиддий таҳдид солаётганини кўрсатамоқда. Амалдаги қонунчиликда жиноий уюшмаларни молиялаштирилганлик учун алоҳида жавобгарлик мавжуд эмаслиги долзарб муаммо сифатида айтилди.

Шу муносабат билан Жиноят кодексига жиноий уюшма фаолиятини молиялаштирилганлик учун алоҳида жавобгарлик киритиш, бундай шахсларга нисбатан жазони ўташда муддатидан илгари шартли озод қилишни қўлламаслик назарда тутилмоқда.

Жуманазар ОТАЖОНОВ, Халқаро ишлар, мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси аъзоси:

— Амалдаги қонунчиликда жиноий уюшма ташкил этиш ёки унга раҳбарлик қилиш учун жавобгарлик мавжуд бўлса-да, мансаб ваколатларини суиистеъмол этган ҳолда жиноий уюшмаларга ҳомийлик кўрсатганлик учун жавобгарлик назарда тутилмаган эди. Ваҳоланки, бу уюшган жиноятчилик шаклланиши, барқарор фаолият юритиши ва кенгайиши учун асосий омиллардан биридир. Қонун лойиҳаси билан мансаб ваколатларини суиистеъмол қилган ҳолда жиноий уюшмаларга ҳомийлик учун ҳам жавобгарлик белгилаш тақдир қилинмоқда.

Мажлисида айтилганидек, амалда уюшган гуруҳлар томонидан содир қилинган безорилик учун кўп ҳолларда енгил жазо тайинланмоқда. Бу эса жазосизлик муҳити шаклланишига олиб келади. Шу сабабли, қонун лойиҳасида безорилик жинояти учун жазо чоралари ҳам оғирлаштирилади. Хусусан, қонун лойиҳаси билан безориликнинг турли шакллари, жумладан, бир гуруҳ шахслар томонидан, такроран, қурол ишлатиб ёки жамоат тартибини сақлаётган шахсларга қаршилик кўрсатган қилмишлар учун жазолар оғирлаштирилмоқда. Шунингдек, уюшган гуруҳ томонидан ёки баданга оғир шикаст етказган ҳолда содир этилган безорилик учун алоҳида жавобгарлик белгиланмоқда.

Лойиҳада жанговар спорт турлари соҳасидаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Жанговар спорт турлари бўйича мусобақаларни қонунга хилоф равишда ташкил этиш ёки ўтказиш жиноий жавобгарликка сабаб бўлиши, унда қатнашганлар эса маъмурий жавобгарликка тортилиши белгиланмоқда.

Қонун лойиҳаси мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни таъминлаш, уюшган жиноятчиликка қарши курашиш самардорлигини оширишга ҳамда жиноятларнинг, айниқса, ёшлар ўртасидаги ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олишга қаратилган.

Мажлисида қонун лойиҳаси биринчи ўқишда қабул қилинди.

Қоидабузилиш тан олинса, иш судгача бормайди

Тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, улар фаолиятининг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш ва ортиқча бюрократик тўсиқларни бартараф этиш миллий қонунчиликнинг энг муҳим йўналишларидан бири. Сўнгги йилларда бу борада бир қатор жуда муҳим қонунлар қабул қилинди. Уларда тадбиркорларга яратилган енгиллаштирилган аниқ акс этди.

Олий суд томонидан қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида қиритилган — тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлашга қаратилган қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда муҳокама қилинди.

Ушбу ҳужжат билан Иқтисодий процессуал ҳамда Солиқ кодексларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда. Жумладан, солиқ тўловчи бўлган тадбиркорлик субъекти ўзининг солиққа оид ҳуқуқбузарлигини тан ол-

ганда ва эътироз билдирмаганда, унинг банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш солиқ органлари томонидан амалга оширилиши белгиланмоқда.

Ҳуқуқбузарлик бартараф этилганда ҳисобварақ фаолиятига қўйилган чекловни бекор қилиш ҳам солиқ органи томонидан бажарилиши тақдир қилинмоқда. Мақсад — қоидабузилиш тан олинса, иш судгача бормайди. Бундай янги тартиблар қоидабузилишларни тез фурсатда бартараф қилиш ва тадбиркор фаолиятини қисқа вақтда қайта давом эттириш имконини беради.

Шу билан бирга, солиқ тўловчи солиқ органнинг қарори юзасидан эътироз билдирса, унинг банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш солиқ органнинг аризага асосан иқтисодий суд томонидан амалга оширилади.

Муҳокамадан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда қабул қилинди.

Эндилликда ногиронлик пенсияси ҳам проактив шаклда тайинланади

Пенсияга оид хизматларни кўрсатиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Унга кўра, фуқароларга ногиронлик белгиланганда, улардан мурожаатни талаб этмаган ҳолда (проактив шаклда) пенсия тайинлаш белгиланмоқда. Яъни бу жараён рақамли тизим орқали амалга оширилади. Бу эса одамларга жуда қулай бўлиб, уларнинг вақтини тежайди. Оворагарчиликнинг олдини олади, жараёнларни тезлаштиради.

Шунингдек, I ва II гуруҳ ногиронлик пенсияси тайинланганидан кейин камида бир йил иш стажига эга бўлган пенсионернинг кейинги хизмат вақти икки йилда бир мартабага кайта ҳисоблаш ҳам фуқаронинг мурожаатини талаб этмасдан (проактив шаклда) амалга оширилиши назарда тутилмоқда. Бу енгиллик пенсионерга, айниқса, жисмоний имконияти чекланганларга масофадан туриб хизмат кўрсатиш қулайлигини яратаяди.

Бахтиёр АРТИКОВ, Меҳнат, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар қўмитаси раиси ўринбосари:

— Лойиҳа билан ҳар ойлик чеғирмалар миқдори пенсиянинг 50 фоизидан ошиши ва чеғирма қилинганда сўнг тўланадиган пенсия миқдори расман белгиланган энг кам истеъмол харажатларидан оз бўлиши мумкин эмаслиги қатъийлаштирилмоқда. Мазкур тақдир қилинган амалиётга жорий этилиши билан йилга 40 мингдан ортиқ пенсия олувчиларнинг пенсияларидан чеғирма қилинганда энг кам истеъмол харажатлари миқдоридан моддий таъминланиш ҳуқуқи мустаҳкамланади.

Мажлисида қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Матбуот хизмати.

ПАРКЕНТГА ПОЕЗД КЕЛДИ

Паркент — сайёҳлик салоҳияти ривожланиб, аҳолисининг турмуш фаровонлиги янада ортиб бораётган сўлим маскан. Эндилликда бу манзилга темир йўли орқали ҳам бориш имконияти яратилгани эътиборга молик.

Инфратузилма

Шу кунларда Байтқўрғон — Паркент темир йўли қуриб битказилди. Унда бир кунда 275 минг нафаргача йўловчини ташиш мумкин. Узунлиги 23,8 километрдан иборат бўлган темир йўлда 3 та кўприк, 1 та автомобиль йўлүтказгичи, 76 та сув ўтказиш иншооти ва 16 та автомобиль йўли ҳамда темир

йўл кесимчалари қурилди. “Паркент” темир йўл станцияси ва 50 ўринли вокзал ҳам барпо этилди.

— Яқин-яқингача ҳам бу ерга поезд келади, деса, одамларнинг тасаввурига сизмас эди, — дейди паркентлик меҳнат фахрийси Мирҳалилов. — Бугун эса кенг қўламли бунёдкорлик ишлари кўз ўнгимизда содир бўляпти. Паркентда янги шаҳарча-

нинг қурилиши ва янги темир йўлнинг ётқизиши бизни жуда мамнун этди. Одамларнинг ҳаётига, тафаккурига янгилик, янги нафас олиб кирди.

Умумий қиймати 224,1 млрд сўмлик Байтқўрғон — Паркент темир йўли линиясининг қурилиши ва замонавий поездларнинг харақатланиши тез орада Тошкент вилоятидаги яна бир сўлим масканда туризм имкониятларини ошириш ва йўловчилар учун қулайлик яратишга хизмат қилиши шубҳасиз.

Обтабек ИСРОИЛОВ («Халқ сўзи»).

ЖАВОҲИР СИНДОРОВ МУДДАТИДАН АВВАЛ ҒОЛИБЛИКНИ ҚЎЛГА КИРИТДИ

Ушбу натижа нафақат шахсий ютук, балки улкан тарихий аҳамиятга эга воқеадир. Зеро, бу муваффақият орқали Жавоҳир Синдоров амалдаги жаҳон чемпиони Гукеш Доммараджуга қарши шах-

Кипрда юқори руҳ ва кескин курашлар остида поёнига етиб бораётган FIDE Даввогарлар турнири ўзининг энг ёрқин ва тарихий саҳифаларидан бирини ёзди. Турнирнинг 13-турида қора доналарда майдонга чиққан ёш ва истеъдодли шахматчимиз Жавоҳир Синдоров ўзининг энг асосий таъқибчиси, нидерландиялик гроссмейстер Аниш Гири билан дуранг қайд этиб, 13-тур натижаларига кўра, 9,5 очко жамғарди ва мусобақа якунланишига бир тур қолганда, муддатидан аввал турнир ғолиблигини қўлга киритди.

Хушхабар

мат тожи учун курашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Бу эса, ўз навбатида, унинг нафақат ўзбек, балки жаҳон шахмат майдонидаги етакчи иқтидорлардан бири сифатида тан олинганини аниқлатади.

Турли спорт сайтлари ва ижтимоий тармоқларда ўзбек шахматчисининг истеъдоди ва ўйин услублари ҳақида

ёзишмоқда. Ҳамюртимиз турнирда бир қанча рекордларни янгилаганини эътироф этишмоқда. Ҳали биронта турнирда ҳеч қайси шахматчи 6 та галабага эриша олмаганига, бу даражада мутлақ устунлик қилмаганига урғу беришмоқда.

Шу маънода, Жавоҳир шунчаки чемпион бўлгани йўқ, у ўз номини тарихга муҳрлади, бутун дунёдаги шахмат оламини лол қолдирди, ҳамманинг тилига

тушди, жаҳон аҳлини у ҳақда гапиришга мажбур қилди.

Ёш гроссмейстеримизнинг мазкур муваффақияти унинг иродаси, стратегик фикрлаши ва чуқур таҳлилга асосланган ўйинининг ёрқин натижасидир. Айни пайтда у Даввогарлар турнири давомида қайд этган юқори кўрсаткичлар ва рекордлар орқали Ўзбекистон шахмат мактабининг салоҳиятини яна бир бор намоён қилди. Бу ютук ортида бутун бир авлод — биллими, интеллектуал салоҳияти юксак ёшларимиз тимсоли намоён бўлмоқда.

Гарчанд олдинда турнирнинг сўнгги, 14-тур ўйинлари турган бўлса-да, Жавоҳир Синдоровнинг муддатидан аввал галабага эришгани халқимиз ақл-заковатининг халқро майдондаги муносиб намоёни, миллий ғуруримизни юксалтирувчи бекиёс ютук сифатида тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан битилди.

«Халқ сўзи».

Бугунги Сўх: ЯШИЛЛИККА БУРКАНГАН МАСКАН

Ичимлик суви тармоқлари, ички йўлларнинг таъмирланиши аҳолининг йиллаб ушалмаган орзуларини рўёбга чикарди. Чегарадан ўтиш тартиблари енгилаштирилгани минг йиллик қўшничилик алоқаларини тиклади. Бугун Сўхнинг қайси гўшасига борманг, замонавий боғча, мактаб, поликлиника, янги уй-жойларнинг қурилиши устидан чиқасиз.

— Давлатимиз раҳбари қўллаган ижтимоий масалаларни ҳал этишга алоҳида эътибор қаратгани айни мудоао бўлди, — дейди Фаргона давлат университети профессори Ҳикматилло Дўстматов. — Туманда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмини вилоят кўрсаткичлари даражасига кўтариш мақ-

садида 40 млн. доллар инвестиция жалб қилиш ҳамда 15 млн. долларлик экспортни таъминлаш вазифаси қўйилгани эътиборга моликдир. Туризм, хизмат кўрсатиш, қишлоқ ҳўжалиги соҳаларида амалга оширилётган кенг кўламли лойиҳалар эса шу пайтгача сўхликларнинг орзуси эди.

Сўхда етиштирилаётган картошка туманининг «таширчи қорғош»га айланган. Эзгу ташаббуслар доирасида «Озод» ва «Сўх» ҳўжаликларига қарашли 100 гектар майдонда картошка етиштириш лойиҳалари тақлим этилаётгани бу борадаги ютуқлар салмоғини оширишга хизмат қилади.

— Шу кунларда Нидерландиядан интенсив усулда етиштирилган янги картошка навларини олиб келдик, — дейди «Озод» ҳўжалиги раҳбари Мусабоб Сотиқовдиев. — Ушбу тармоқ янги ривожланган чет давлатлардан келтирилган 300 минг дон картошка туғанини ҳам амалиётда синанганди. Илмий-амалий тажриблар орқали серхосил, экспортбоп ва маҳаллий иқлим шароитига мос истиқболли навларни танлаб олашмиз.

Таъқидлаш ўринлики, янги ерлар ўзлаштирилиб, сув чиқарилиши натижасида асрлар давомида қаровсиз ётган дашт ва адирликлар ўзлаштирилмоқда. «Қайроқ», «Жавпая» сингари массивларда барқ уриб турган мевали боғлар қишлоқ ҳўжалигига қиритилаётган инвестиция ва сиздиқидилдан қилинаётган меҳнат самарасидир.

— Жавпаядаги халқ тилида

Ботир МАДИЁРОВ
(«Халқ сўзи»).

МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислон Каримов кўчаси, 55-уй.
Навбатчи муҳаррир — Н. Остонов.
Мусаҳҳих — Ш. Машрабовов.

ИНСОН САЛОМАТЛИГИ - АСОСИЙ МЕЗОН

Жорий йил мамлакатимизда «Маҳаллани ривожлантириш ва жамиятни юксалтириш йили» деб эълон қилиниб, бу орқали аҳоли фаровонлигини ошириш, айниқса, инсон саломатлигини муҳофаза этиш, профилактик тиббиётни кучайтириш ҳамда тиббий хизматлар сифат ва қамровини янада яхшилаш каби долзарб вазифалар устувор йўналиш сифатида белгилаб берилди. Бу эса соғлиқни сақлаш тизими олдига мутлақо янги талаблар қўйиб, амалий натижадорликни таъминлашни тақозо қилмоқда.

Бундай вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида жойларда қатор амалий ташаббуслар ҳаётга татбиқ этилаётир. Ана шунлардан бири — Тошкент давлат тиббиёт университети профессор-ўқитувчилари ва ёш олимлари томонидан илгари сурилган кенг кўламли тиббий-профилактик акциядир.

Тиббиёт

Аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишга қаратилган амалий ҳаракат

Таъқидлаш жоизки, ушбу ташаббус соғлиқни сақлаш тизимидаги етакчи муассасалар билан ҳамкорликда амалга оширилиб, «Инсон қадрини» шiori остида аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишга қаратилган амалий ҳаракат сифатида намоён бўлди. Кейинчалик мазкур ташаббус университет кўп тармоқли клиникаси шифокорлари, Республика ихтисослаштирилган хирургик ангионеврология маркази мутахассислари ҳамда Олмазор тумани соғлиқни сақлаш муассасалари иштирокида янада кенг қамровли тадбирга айланди.

Шу йилнинг 23 — 30 март кунлари ушбу акция пойтахтимизнинг Олмазор туманидаги 14, 15 ва 63-оилавий поликлиникалар базасида юқори савияда ўтказилди. Тадбир давлатимиз раҳбарининг жорий йил 16 февралдаги фармони ҳамда «Ўзбекистон — 2030» стратегияси доирасида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга қаратилган бўлиб, унинг амалий аҳамияти жойларда яққол намоён бўлмоқда.

Бугунги кунда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, касалликларни эрта босқичда аниқлаш ва сифатли тиббий хизмат кўрсатиш соғлиқни сақлаш тизимининг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Шу нуқтаи назардан, мазкур акция доирасида аҳоли қатор муҳим тиббий йўналишлар бўйича бепул кўриқдан ўтказилди. Жумладан, юрак-қон томир касалликлари, бош мия қон айланишининг сурункали бузилишлари, кўз, кўкрак ва қорин бўшлиғи аъзоларига оид хасталиклар, эндоқрин тизим ҳамда бола-лар касалликлари бўйича юқори ма-лакали мутахассислар томонидан чуқур текширувлар амалга оширилди. Бу эса хасталикларни илк босқичларида аниқлаш ва улар асоратларининг олдини олишда муҳим аҳамият касб этаётир.

Акция доирасида аҳоли ва бирламчи бўғин шифокорлари учун соғлом турмуш тарзини шакллантириш, касалликларнинг олдини олиш маданиятини оширишга

қаратилган семинар-тренинглр ташкил этилди. Бу каби тадбирлар аҳоли ўртасида тиббий билимларни кенгайтиришга хизмат қилади.

Рақамлаштириш афзалликлари

Аҳоли саломатлигини муҳофаза-лаш тизимини янги босқичга олиб чиқишнинг муҳим шартларидан бири профилактик тиббиётни кучайтириш ҳисобланади. Шу маънода, 18 — 40 ёшли 11 млн. ва 40 ёшдан катта 7,3 млн. нафар аҳолини оммавий профилактик кўриқдан ўтказиш, юрак-қон томир касалликлари, қандли диабет ҳамда сил каби хасталикларни эрта босқичда аниқлаш фаолиятимиз асосини ташкил этапти. Шунингдек, болалар саломатлигини мустаҳкамлаш мақсадида 5,6 млн. нафар болани 13 турдаги вакцина билан қамраб олиш орқали эмлаш даражасини ошириш чоралари кўриляпти.

Қолаверса, бирламчи тиббий хизматни тақомиллаштириш доирасида оилавий шифокорлар учун

бир йиллик интернатура тизимини жорий этиш, уларнинг малака талаблари ва хизмат кўрсатиш стандартларини аниқ белгилаш орқали тиббий хизматларнинг сифатини оширишга эътибор қаратилмоқда. Болалар ўртасида ирсий касалликларни барвақт аниқлаш, уларни зарур дори воситалари, тиббий жиҳозлар ҳамда махсус озуқа билан тўлиқ таъминлаш вазифалари ҳам ижтимоий аҳамияти жиҳатдан устувор йўна-

лишлар қаторига киритилган. Бу чоралар аҳолининг барча қатлами учун тиббий хизмат самарадорлигини кенгайтиришга хизмат қилади.

Бундан ташқари, онкологик касалликларни эрта аниқлаш мақсадида ҳар йили 700 минг нафар аёлда бачадон бўйни саратони ва 1,7 млн. нафар аёлда кўкрак бези саратони бўйича скрининг тадбирларини ўтказиш, аниқланган ҳолатларда «тезкор йўлак» тамойили асосида даволаш механизмларини жорий этиш олдимизда турган долзарб вазифалардан бири. Бу профилактиканинг аҳамиятини янада оширади.

Айни пайтда 60 ёшдан катта аҳолини ҳар йили мунтазам тиббий кўриқдан ўтказиш, уларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, тиббиёт соҳасини рақамлаштириш орқали барча тиббиёт муассасаларини «Ягона соғлиқни сақлаш платформаси»га улаш ва рақамлаштириш даражасини 100 фоизга етказиш каби вазифалар ҳам юқорида қайд этилган фармонда ўз ифодасини топган. Айниқса, тиббий реабилитация хизматларини ривожлантириш, эрта аралашув тизимини жорий қилиш ва ногиронлик ҳолатларини барвақт аниқлаш, давлат-хусусий шериклик асосида замонавий наркологию хизматларини ташкил этиш каби йўналишлар ҳам эътибор марказида.

Шу тариқа, ушбу тиббий-профилактик акция нафақат аҳолига

Маҳалларда бепул тиббий кўрик акцияси

Тиббий кўрик — хасталикларни эрта аниқлаш ва унинг олдини олишда ниҳоятда зарур бўлган тадбир. Шу боис тиббиёт ходимлари маҳалларда бўлиб, тиббий кўриқнинг аҳамияти, бу борада ўтказилаётган акцияларда фуқароларнинг иштирокини таъминлашда фаоллик кўрсатиб келишяпти. Бу йўналишдаги тадбирларда, бепул тиббий кўрик акциясини самарали ташкил этишда ҳам маҳалла институтининг ўрни бекиёс. Гап шундаки, биз маҳалла фаоллари кўмаги билан қарийб 10 минг нафар аҳолини қисқа муддатда ва тизимли равишда тиббий кўриқдан ўтказишга эришдик.

Демак, ижтимоий ислохотлар яна бир бор шундан далolat бердики, маҳалла ҳар бир таши-

лот ва муассаса учун ишончли таъин қилишга эришилди. Демак, маҳалла институтини янада мустаҳкамлаш, имкониятларидан оқилона фойдаланиш жамият тараққиёти, аҳоли саломатлиги ва инсон қадрини юксалтиришда ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Тадбирнинг яна бир муҳим жиҳати — аҳолига психологик кўмак кўрсатилиши. Чунки замонавий жамият шароитида инсон саломатлиги нафақат жисмоний, балки руҳий барқарорлик билан ҳам чамбарчас боғлиқ. Малакали психологлар томонидан стресс, руҳий зўриқиш, кундалик ҳаётда учрайдиган муаммоларни енгиб ўтиш, шахсий ҳамда ижтимоий муносабатларда мувозанатни сақлаш ва

Айтиш жоизки, фуқароларимиз инсон саломатлиги билан боғлиқ бундай хайрли ташаббусларга бефарқ эмас. Улар, тиббий кўриқларда фаол иштирок этиб, ўз саломатликлари ҳақида қайғураётгани қувонarli. Бу шундан далolatки, жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, саломатлиқни мустаҳкамлаш ва аҳоли фаровонлигини ошириш йўлидаги ишлар бардавомдир. Зеро, соғлом жамиятда соғлом фарзандлар камол топади. Ватан равнақи ва тақдири эса ана шундай соғлом ва баркамол авлод қўлида.

Хайрли ташаббуслар қанот ёзмокда

Тадбир доирасида аҳоли ва бирламчи бўғин тиббиёт ходимлари учун соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга қаратилган семинар-тренинглр уюштирилди. Уларда тўғри овқатланиш маданияти, жисмоний фаолликнинг инсон саломатлигига таъсири, кун тартибини тўғри ташкил этиш, зарарли оdatлардан воз кечиш ва касалликларнинг олдини олишга доир илмий-амалий маълумотлар таъсирчан усулларда етказиб берилди. Бу машғулотлар аҳолининг ўз саломатлигига нисбатан онгли ва масъулиятли муносабатни шакллантириш, тиббий саводхонликни ошириш ҳамда соғлом ҳаёт тарзини кундалик ҳаётга татбиқ этиш кўникмаларини ривожлантиришда муҳим ўрин тутди.

Шухрат БОЙМУРОДОВ,
Тошкент давлат тиббиёт университети ректори,
тиббиёт фанлари доктори, профессор.

Эндликда аскарлар учун ҳарбий хизмат давомида «Битга аскар — битта касб» тамойили асосида 3 — 6 ойлик ўқув курслари ташкил этилиб, уларга давлат намунасидаги махсус сертификат берилади.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 442. 23 403 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Газетанинг ҳақиқат маълумотларини юқиб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-259-74-51; **компьютер** 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-87.

Таҳририятга келган кўлаблар тақриб қилинмайди ва мазлифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштириш ташкилот жаавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терминал ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига «Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

«Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. Ўза якуни — 03.50 Топширилди — 04.00 1 2 3 4 5 6